

Sygn. akt I C 673/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie – Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Przemysław Jagosz

Protokolant p.o. sekr. sąd. Aleksandra Bogusz-Dobrowolska

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2015 r., w Olsztynie, na rozprawie,

sprawy z powództwa **P. F.**

przeciwko **L. S.**

o ochronę praw autorskich i zapłatę

I. oddała powództwo w całości;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1 517 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 673/14

UZASADNIENIE

P. F. wniósł o:

- a) zobowiązanie pozwanej **L. S.** do opublikowania na jej koszt przeprosin w piątkowym wydaniu (...) o treści i w formie wskazanej w pkt. 1 pozwu oraz umieszczenia podpisu pełnym imieniem i nazwiskiem pozwanej wraz z podaniem pełnionej przez nią funkcji, w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie;
- b) zobowiązanie pozwanej do zamieszczenia przeprosin na internetowym (...) (...) oraz do usunięcia z oficjalnej strony pozwanej elektronicznej wersji (...);
- c) zasądzenie od pozwanej na rzecz fundacji (...) w O. kwoty 10 000 zł;
- d) zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu tych żądań wskazał, że pozwana opublikowała i rozpowszechniała „(...)”, w którym zamieściła fragmenty tekstów opracowanych przez niego w ramach wykonania umowy o dzieło łączącej strony. Ponieważ pozwana nie opatrzyła tych tekstów wskazaniem powoda jako ich autora i dokonała w nich nieuzgodnionych zmian, w ocenie powoda naruszyła tym jego osobiste prawa autorskie do utworów, jakimi były jego teksty.

Pozwana **L. S.** wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew podniosła, że teksty nadesłane jej przez powoda w wykonaniu umowy o dzieło stanowiły jedynie propozycję i w istocie były to tylko nieznacznie zmienione teksty, pochodzące z materiałów, które wcześniej przekazała powodowi. Opracowanie pozwanego stanowiło tylko wstępny i ogólny zarys dzieła, jakie miał wykonać zgodnie z umową, a treść i forma tych materiałów w ocenie powódki nie daje podstaw do uznania ich za utwór w rozumieniu prawa autorskiego.

Ponadto powódka wskazała, że zgodnie z zawartą umową powód przeniósł na nią autorskie prawa majątkowe, co upoważniało ją do ich opracowania we własnym zakresie.

Sąd ustalił, co następuje:

Poza sporem między stronami było, że:

- a) w dniu (...)r. zawarły umowę o dzieło i przeniesienie praw autorskich, zgodnie z którą powód zobowiązał się do stworzenia dzieła – „(...)” i przeniesienia na pozwaną całości praw majątkowych do tego dzieła z chwilą jego przekazania, a pozwana zobowiązała się do zapłaty wynagrodzenia w kwocie 2000 zł;
- b) przed wykonaniem umowy przez pozwanego powódka przesłała mu szereg tekstów, zawierających relacje z jej działalności poselskiej w latach 2007-2011, które miał wykorzystać przy tworzeniu sprawozdania;
- c) mailem z 27.01.2011 r. powód przekazał „propozycje tekstów wraz z ich kolejnością”;
- d) pozwana stwierdziła, że powód nie wywiązał się z zawartej umowy i nie zapłaciła całości wynagrodzenia, przekazała natomiast kwotę 1 090 zł, wskazując w tytule przelewu, że jest to „zapłata za materiały przesłane do biuletynu-sprawozdania”;
- e) w sprawie I C 762/13 upr Sądu Rejonowego w Olsztynie prawomocnie oddalono powództwo o zapłatę reszty wynagrodzenia, przyjmując, że w oparciu o przedstawiony materiał dowodowy nie można uznać, że powód wykonał umowę.

(bezsporne, umowa k. 50-51, materiały przesłane przez powoda k. 12-27, Sprawozdanie z działalności k. 28-37, materiały przesłane powodowi przez pozwaną k. 64-79, dokumenty w aktach I C 762/13 upr Sądu Rejonowego w Olsztynie)

Sąd zważył co następuje:

Żądania pozwu zostały oparte na zarzucie naruszenia przez pozwaną autorskich praw osobistych powoda przez nieuprawnione wykorzystanie materiałów jego autorstwa. W konsekwencji, dla uwzględnienia tych żądań konieczne było wykazanie, że materiały, w stosunku do których miały nastąpić naruszenia ujęte w pozwie, stanowiły przedmiot praw autorskich w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 4.02.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r., nr 90, poz. 631 ze zm. – dalej również jako pr. aut.). Dodać przy tym trzeba, że w myśl ogólnej reguły z art. 6 Kodeksu cywilnego (kc) ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał na powodzie, jako stronie wywodzącej korzystne dla siebie skutki prawne z takiego twierdzenia.

Zgodnie z przepisami art. 1-3 pr. aut. przedmiotem prawa autorskiego jest utwór (czyli każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia), a nadto opracowanie cudzego utworu oraz zbiory, antologie, wybory, bazy danych spełniające cechy utworu, o ile przyjęty w nich dobór, układ lub zestawienie ma twórczy charakter. Podzielić należy przy tym pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22.03.2014 r. (I ACa 827/11), że o tym, czy dane dzieło jest utworem, nie decyduje wola stron, zamiar stworzenia utworu, czy poddania rezultatu swej pracy ochronie prawnoautorskiej, lecz ustalenia faktyczne, odnoszące się do tego, czy dany wytwór niematerialny spełnia wszystkie przesłanki wymienione w art. 1 pr. aut., a mianowicie: czy stanowi rezultat pracy człowieka (twórcy), jest przejawem jego działalności twórczej i ma indywidualny charakter.

W konsekwencji, dla oceny, czy materiały przesłane pozwanej przez powoda mają charakter utworu nie była decydująca treść zawartej przez strony umowy o dzieło i przeniesienie praw autorskich, lecz charakter tych materiałów – ich treść, forma, dobór, układ lub specyficzny sposób prezentacji, który pozwalałby na ustalenie, że ich wytworzenie było efektem samodzielnego wysiłku twórczego, biorącego początek w umyśle powoda, który nadto dostatecznie

odróżnia się od innych podobnych wytworów, przejawiając cechy nowości i oryginalności (por. wyrok SN z 6.03.2014 r., V CSK 202/13).

Analiza materiałów, jakie powód przesłał pozwanej w wykonaniu umowy z (...)r., w szczególności ich porównanie z materiałami, jakie sam otrzymał od pozwanej celem wykorzystania w swoim opracowaniu, w ocenie Sądu nie daje jednak podstaw do uznania propozycji tekstów przesłanych mailem z (...)r. za utwór (utwory), opracowanie lub zbiór, mogących stanowić przedmiot praw autorskich w rozumieniu wymienionej ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Zestawienie poszczególnych tekstów powoda z tekstami przesłanymi mu przez pozwaną wyraźnie bowiem wskazuje na to, że konstruując swoje materiały powód szeroko skorzystał z tekstów i informacji udostępnionych mu przez pozwaną, niejednokrotnie dosłownie czerpiąc z przekazanych mu tekstów, ewentualnie dokonując pewnej korekty ich treści, kolejności lub układu, w sposób nie wykazujący jednak cech szczególnej oryginalności lub nowości (por. chociażby teksty z k. 16 i 67, 17 i 69 oraz 71, 18 i 74, 20 i 72). Niewątpliwie w ich opracowanie powód włożył pewien wysiłek, polegający na wyborze fragmentów tekstów, ich ułożeniu, przeredagowaniu, względnie nadaniu im nieco odmiennego stylu, niemniej ostateczny wynik tej pracy, uwidoczniiony w propozycjach przedstawionych pozwanej, nie pozwala na uznanie ich za utwór w rozumieniu przepisów prawa autorskiego. Forma, treść i układ tych materiałów nie wyróżnia się bowiem specjalną oryginalnością, zaś same teksty mają stosunkowo prosty charakter, nie odbiegający szczególnie od treści, jakie mają np. proste informacje prasowe.

Przyjmując zatem, że teksty przesłane przez powoda nie mają cech utworu w rozumieniu ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, nie sposób uznać również, aby zachowanie pozwanej, która w swoim sprawozdaniu z działalności poselskiej w analogiczny do powoda sposób skorzystała zarówno z tekstów, jakie sama wcześniej przesłała powodowi, jak i z propozycji uzyskanych od powoda, naruszyło jego autorskie prawa osobiste. Te bowiem przysługują twórcy wyłącznie w odniesieniu do utworu, jakim nie były wspomniane propozycje.

Dostrzec przy tym trzeba, że odmienna ocena materiałów opracowanych przez powoda i uznanie ich za samodzielny utwór lub utwory, prowadziłyby do paradoksalnie niekorzystnego dla powoda wniosku, że wykorzystując przy ich opracowaniu materiały przesłane przez pozwaną, posługując się cytataми z tych materiałów i dokonując ich dekompozycji bez podania danych ich autora i bez stosownego z nim uzgodnienia, sam dopuścił się naruszenia autorskich praw osobistych tej osoby.

Z przytoczonych względów powództwo podlegało oddaleniu, jako nie znajdujące uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych, o czym orzeczono w pkt I sentencji wyroku.

Z uwagi na wynik procesu, przegranego przez powoda, na podstawie art. 98 Kodeksu postępowania cywilnego (kpc) i § 10 ust. 1 pkt 2 oraz § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych ... (Dz. U. z 2013 r., poz. 490) w pkt II sentencji wyroku zasądono od niego na rzecz pozwanej koszty procesu obejmujące wynagrodzenie jej pełnomocnika w stawce minimalnej wraz z opłatą za pełnomocnictwo (z uwagi na nieskomplikowany charakter sprawy i niewielką liczbę podjętych czynności).